

AB-106

April -2018

B.R.S., Sem.-IV

Inter Disciplinary-7 : Gujarati

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) કવિશ્રી કલાપીએ મુખ્યત્વે કયા વિષયને આધાર રાખી સાહિત્યસર્જન કર્યું છે ?
  - (2) શેઠ મોતીચંદે લોકરક્ષાનું જાહેર કરેલ પહેલું ઇનામ કોને મળે છે ? એ બાબતે સાબિત કરી એ ઇનામ કોણ અપાવે છે ?
  - (3) છંદના મુખ્ય પ્રકાર કેટલા ? કયા-કયા ?
  - (4) કવિશ્રી કલાપીના સાહિત્યસર્જનનો સમયગાળો જણાવો.
  - (5) રે રે ! શ્રદ્ધા ગત થઈ પછી કોઈ કાળે ન આવે,
લાઝ્યાં ધાને વીસરી શકવા કાંઈ સામર્થ્ય ના છે. — સમજાવો.
  - (6) અલંકારના પ્રકાર કેટલા હોય છે તે જણાવી વર્ણાનુપ્રાસ અલંકારનું ઉદાહરણ આપો.
  - (7) કવિશ્રી કલાપી રચિત કાવ્યસંગ્રહનું નામ જણાવો. તેમજ કલાપીનાં આંતરજીવનનો ચિતાર રજૂ કરતાં પુસ્તકનું નામ જણાવો.
  - (8) મધુર સમય તેવે ખેતરે શેલડીનાં,
રમત કૃષિવલોનાં બાલ નાનાં કરે છે. — પંક્તિમાં રહેલ છંદ ઓળખાવો.
2. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 14
- (1) ‘નવો જન્મ’ વાર્તાનું વિષયવસ્તુ આલેખી, તેની કલાની દૃષ્ટિએ સમીક્ષા કરો.
  - (2) ‘પહેલું ઇનામ’ વાર્તાનું વસ્તુ આલેખી ‘પહેલું ઇનામ’ વાર્તાની સમીક્ષા કરો.
  - (3) ‘સમાન સાથે નિરર્થક હાસ્ય અને અસમાન તરફ નિરર્થક તોછડાઈ એ આધુનિકતાનાં લક્ષણો છે.’ — વિધાનને આધારે ‘મુકુન્દરાય’ વાર્તાનું વિષયવસ્તુ સ્પષ્ટ કરો.
3. (અ) રા.વિ. પાઠકનો જીવનનો પરિચય આપી સાહિત્યસેવા વિષયક જણાવો. 14
- (બ) કવિ કલાપીના જીવનનો સામાન્ય પરિચય આપી સાહિત્યસર્જન અંગે નોંધ લખો.
- અથવા**
- (અ) ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાના ઘટકતત્ત્વો આલેખો.
- (બ) ઉર્મિકાવ્યનું સાહિત્ય સ્વરૂપ સમજાવો.

4. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 14
- (1) જીવનની વસંતને ઓળખી પોતાનાં જીવનને સજાવી લેવાની કવિએ આપેલી શીખ ‘ફૂલ વીણ સખે’ ઉર્મિગીતને આધારે સમજાવો.
  - (2) ‘સારસી’ ખંડકાવ્યમાં નિરૂપાયેલ ઘટનાનો ખ્યાલ આપીને પ્રણય અને વિધિ વિશે કવિ કલાપીએ રજૂ કરેલા વિચારો સ્પષ્ટ કરો.
  - (3) ‘ગ્રામ્યમાતા’ કાવ્યનો મુખ્ય ધ્વનિ સ્પષ્ટ કરી આ કાવ્યમાં પ્રગટ થતી કવિ કલાપીની કવિત્વશક્તિનો પરિચય કરાવો.
5. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (ગમે તે બે) 14
- (1) કવિતામાં અલંકારનું મહત્ત્વ સમજાવો.
  - (2) વ્યતિરેક અલંકાર અને પૃથ્વીછંદની સદૃષ્ટાંત સમજૂતી આપો.
  - (3) હરિણીછંદ અને સજીવારોપણ અલંકારની સદૃષ્ટાંત સમજૂતી આપો.
-